

Az írat elektronikus iratról készített másolat

2020. MÁJ 28.

GYŐZŐ ÉS LENCS ÜGYVÉDI IRODA

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: IV/01013-0/2020

2020. JÚN 11.

ÉRTESÍTÉSI CÍM A TÁRGYI ÜGYBEN: MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

Kezelőiroda:

Alkotmánybíróság

a Fővárosi Törvényszék útján

Budapest

Jogerős ítélet száma: 15.K.701.176/2020/4.

Tárgy: Alkotmányjogi panasz és végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem

Tisztelt Alkotmánybíróság

Alulírott Győző és Lencs Ügyvédi Iroda () ügyintéző: dr. Győző Gábor ügyvéd) mint

indítványozó mellékelten csatolt meghatalmazás által igazolt jogi képviselője az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27 §-a és 26. § (1) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.176/2020/4. sz. elsőfokú, jogerős ítéletével szemben.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy – az Alaptörvény 24. cikk (2) d) pontjában biztosított hatáskörében eljárva – a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.176/2020/4. sz. elsőfokú, jogerős ítéletét, illetve az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága által 106-1-33158/7/2020-Ké. szám alatt hozott határozatot semmisítse meg, mert a támadott ítélet és határozat a panaszban részletesen kifejtett indokok alapján az indítványozó ártatlanság vélelméhez fűződő jogát (Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése), és a jogorvoslathoz való jogát (Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés), valamint magánélethez való jogának (Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés) sérti.

I. A tényállás rövid összefoglalása, az Ab. tv. 27. § b) pontja szerinti elfogadhatósági feltétel, illetve a 30. § (1) bekezdése szerinti benyújtási határidő igazolása

1. A harmadik országbeli állampolgár indítványozó 9 éve tartózkodik Magyarországon tanulmányi célú tartózkodási engedéllyel.
2. Az indítványozó 2020. március 7-től 2020. március 12-ig járványügyi zárlat alatt állt, mert az adatok szerint kapcsolatba került utóbb igazoltan COVID-19 vírussal fertőzött személlyel. A járványügyi zárlatot a Dél-pesti Centrumkórház Szent László telephelyének Infektológiai Osztályán hajtották végre. A zárlat azért került megszüntetésre, mert a maximális lappangási időn belül nem volt igazolható a fertőzés. (Mellékelten csatoljuk 2. sz. alatt a zárlatot elrendelő megszüntető határozatot.)
3. Az indítványozót 2020. március 13-án a Budapesti Rendőr-főkapitányság Nyomozó Főosztálya azzal gyanúsította meg, hogy a számára a járványügyi zárlat során kijelölt kórtermet 2020. március 7-én 21 és 22 óra közötti időszakban egy alkalommal engedély nélkül, „agresszív viselkedése során” elhagyta (kilépett a folyosóra), és a kórterembe csak az egészségügyi személyzet többszöri felszólítására tért vissza, ezzel elkövette a Btk. 361. § b) pontjába ütköző és aszerint minősülő járványügyi szabályszegés vétségét.

Az indítványozó a terhére rótt cselekmény elkövetését tagadta, állítása szerint semmilyen szabályszegést nem követett el a járványügyi zárlat alatt.

Az indítványozó folytatólagos kihallgatásán, 2020. április 2-án a közölt gyanút módosították, miután az indítványozó védője rámutatott arra a körülményre, hogy az eredetileg közölt gyanú szerinti időpontban az indítványozó még nem is tartózkodott a kórházban. A módosított gyanú szerint az indítványozó a cselekményt 2020. március 7-én 23 óra 04 percet követően követte el (a pontos elkövetési idő meghatározása nélkül), és elhagyásra került, hogy az indítványozó agresszíven viselkedett volna.

(A kihallgatási jegyzőkönyveket mellékelten 3. sz. alatt csatoljuk.)

4. Az **Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága** 2020. március 13-án, közvetlenül a gyanúsított kihallgatást követően **106-1-33158/7/2020-Ké.** sz. alatt **közigazgatási határozatot** hozott, amelyben az indítványozót az

Európai Unió tagállamainak területéről **kiutasította**, amely kiutasítást kitoloncolással rendelte végrehajtani, és egyúttal az indítványozóval szemben 3 év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el.

A határozat lényege szerint az indítványozó kiutasítása a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) **43. § (2) bekezdés d) pontja** alapján történt.

A **kiutasítás jogalapja** tekintetében az idegenrendészeti hatóság hivatkozott a **Budapesti Rendőr-főkapitányság 01000/13948/2020. ált. sz. javaslatára**, amely szerint az **indítványozó ellen a járványügyi szabályszegés megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőeljárás** okán az indítványozó **közbiztonságra, közrendre való veszélyessége megállapítható** a Harmtv. 43. § (2) bekezdés d) pontja alapján.

Az idegenrendészeti hatóság azt is rögzítette a határozatában, hogy jogértelmezése szerint a BRFK javaslata kötőerővel bír az idegenrendészeti hatóságra.

Megjegyzendő, hogy a **BRFK javaslata** szerint az indítványozó **a terhére rótt cselekményt 2020. március 9-én 12.30 és 13.30 közötti időszakban követte el, és ez szerepel a kiutasító határozatban is.**

(A kiutasító határozatot 4. sz. illetve a BRFK javaslatát 5. sz. alatt mellékelten csatoljuk.)

5. Az indítványozó az **elsőfokon jogerős határozattal** szemben **keresetet terjesztett elő**, amely keresetében kifogásolta a jelen alkotmányjogi panasszal is érintett jogszabálysértéseket:

- kifejtette, hogy álláspontja szerint az, hogy az idegenrendészeti hatóság és/vagy a rendvédelmi szerv **egy folyamatban lévő büntetőeljárást közbiztonsági, közrendi veszélynek, illetve sérelemnek tekint, az Alaptörvény XXVIII. cikke (2) bekezdésében meghatározott ártatlanság vélelmébe ütközik.**
- kifejtette, hogy amennyiben az idegenrendészeti hatóság jogértelmezése helyes, és a BRFK javaslata kötőerővel bír az idegenrendészeti hatóság számára, az **indítványozó által jelentett közbiztonsági veszély tényleges fennállását érdemben felül kell vizsgálnia** a közigazgatási bíróságnak, akár az idegenrendészeti hatóság határozatának indokolása, akár a rendvédelmi szerv javaslata alapján teszi ezt.

(A keresetet mellékelten 6. sz. alatt csatoljuk.)

6. Az idegenrendészeti hatóság a perben 2020. május 7-én védíratot terjesztett elő. (A védíratot 7. sz. alatt mellékelten csatoljuk.)
7. A perben a **Fővárosi Törvényszék 15.K.701.176/2020/4. sz. alatt hozott elsőfokon jogerős ítéletet**, melyben az **indítványozó keresetét elutasította**.

Az elsőfokú, jogerős ítéletnek a jelen indítvány szempontjából releváns megállapításai a következők:

- Az ártatlanság vétele csak a büntetőeljárásban érvényesülő alapelv, a bíróság által felülvizsgált eljárásban nem volt helye ezt vizsgálni.
- A közbiztonsági veszély érdemi felülvizsgálata körében mindössze annyit állapított meg, hogy a közrendre és közbiztonságra gyakorolt veszélyt a rendvédelmi szerv vizsgálta, ezen szempontok tekintetében kötötték az alperest a BRFK javaslatában foglaltak;
- a magánélethez való jog derogáció alá eshet a járványügyi helyzetben.

(Az ítéletet 8. sz. mellékletként csatoljuk.)

8. Az indítványozó jogi képviselője részére a támadott ítélet **2020. április 8-án került kézbesítésre**, elektronikus kapcsolattartás útján, az elektronikus kapcsolattartásra tekintettel a kézbesítés időpontjára vonatkozóan csak az ítéletet megküldő bíróságnál áll rendelkezésre ún. letöltési igazolás.
9. A **Harmtv. 46. § (2b) bekezdése** alapján az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével szemben **további perorvoslatnak nincsen helye**, ezért az indítványozónak **sem fellebbezés, sem felülvizsgálati kérelem benyújtására nem volt lehetősége** az elsőfokú ítélettel szemben.

Ebből következően az alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határidőn belül került sor, a sérelmezett bírói ítélet kézbesítésének időpontjától számítottan.

II. Az Abtv. 29. §-a szerinti befogadhatósági feltételek vizsgálata

1. A sérelmet szenvedett alapjogok és annak ismertetése, hogy a jogerős ítélet azokat hogyan, milyen módon sértette

Az indítványozó az ártatlanság védelméhez fűződő jogának (Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése) a jogorvoslathoz való jogának (Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés), valamint magánélethez való jogának (Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés) sérelméből eredő jogsérelemre hivatkozik, amelyet a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.176/2020/4. sz jogerős ítélete okozott.

1.1 Az ártatlanság védelméhez fűződő jog sérelme (Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése)

Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése szerinti ártatlanság védelméhez fűződő jogát sértette az elsőfokú bíróság értékelése, miszerint az indítványozóval szemben folyamatban lévő büntetőeljárás képezheti alapját közbiztonsági veszély megállapításának.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyan az ártatlanság védelme a büntetőeljáráson kívül nem érvényesül abszolút jelleggel, de olyan jogkövetkezmények, joghátrányok vonatkozásában igen, amelyek olyan szoros és közvetlen tartalmi összefüggésben állnak a bűnösség, a büntetőjogi felelősség megállapításával, hogy alkotmányos védelmet indokolnak (lásd a 26/B/1998. AB-határozatot).

Ez a szoros tartalmi összefüggés azonban esetenként vizsgálendő (lásd erről a 3313/2017. (XI. 30.) AB-határozatot).

Az eljáró bíróság azonban nem folytatott le olyan vizsgálatot, hogy a **folyamatban lévő büntetőeljárásra alapított valódi, közvetlen és súlyos közbiztonsági veszély megállapítása szoros összefüggésben áll-e az ártatlanság védelmének alkotmányos tartalmával; illetve okoz-e olyan joghátrányt**, amely megállapított büntetőjogi felelősség hiányában utóbb reparáció nélkül marad.

Az ilyen vizsgálat elmaradása önmagában ellentétes az Alaptörvénnyel.

Ugyanakkor az indítványozó álláspontja szerint a **folyamatban lévő büntetőeljárás önmagában fogalmilag értelmezhetetlen a közbiztonságra jelentett veszély szempontjából, csakis a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény kontextusában értelmezhető.**

Ráadásul az idegenrendészeti hatóság a határozatában **egyértelművé tette, hogy úgy tekintik, hogy az indítványozó elkövette a terhére rótt cselekményt.**

Idézet az idegenrendészeti hatóság által a közigazgatási perben előterjesztett **védíratból** (4. o. 1. bekezdés):

„[...] ezért megállapítható, hogy legkésőbb 2020. március 4-től kezdve a társadalom alapvető érdekét sérti minden olyan magatartás, amely szembe megy a koronavírus elleni küzdelem érdekében alkalmazott intézkedésnek. Az esetleges fertőzött személyek kórházi elkülönítése, megfigyelése és vizsgálata kétséget kizáróan a koronavírus elleni küzdelem keretében bevezetett intézkedésnek minősül, és bármely személy, aki ellenáll akár passzívan, akár aktívan az intézkedésnek, a társadalom aktuális időpontban fennálló érdekei ellen cselekszik, magatartása ezáltal veszélyt jelent a közrendre, közbiztonságra.”

A fentieket az elsőfokú bíróságnak **észlelnie kellett volna** (annál is inkább, mert erre az indítványozó a keresetben, illetve a védíratban tett észrevételekben kitért), és **ebben a kontextusban kellett volna értékelnie** az indítványozóra vonatkozó **ártatlanság vélelmét.**

1.2 A jogorvoslathoz való jog sérelme

Az **elsőfokú bíróság** kifejezett és egyértelmű kereseti kérelem ellenére **sem vizsgálta felül érdemben a közbiztonsági veszélyre vonatkozó,** a rendvédelmi szerv, illetve az idegenrendészeti hatóság által tett megállapításokat, hiszen csak annyit állapított meg, hogy a rendvédelmi szerv javaslata kötéserővel bírt az idegenrendészeti hatóság számára.

Ezáltal sérült az indítványozó jogorvoslathoz való joga, mivel a Magyarországon való tartózkodáshoz, és ezen keresztül a magánélethez való jogát közvetlenül befolyásoló (elvonó) **közigazgatási döntés alapját képező, így a döntés jogszerűsége szempontjából alapvető körülményt** a bírósági jogorvoslati eljárásban **nem vizsgálta felül érdemben** az erre hatáskörrel rendelkező közigazgatási bíróság.

Tehát az indítványozó ebben a vonatkozásban **nem jutott érdemi jogorvoslathoz** a közigazgatási döntéssel szemben.

1.3 A magánélethez való jog sérelme

A hosszabb ideje, 9 éve Magyarországon jogszerűen tartózkodó, egyetemi tanulmányokat folytató indítványozó **magánélethez való joga is aránytalanul sérült** azáltal, hogy közbiztonsági veszélyre hivatkozással kiutasították.

2. A felvetett sérelmek alapvető alkotmányjogi jelentősége, illetve a bírói ítéletet érdemben befolyásoló jellege

2.1 Az ártatlanság védelmének sérelme

Az ártatlanság védelme **kiemelt jelentőségű alapelv egy demokratikus társadalomban**, és **annak sérelme is vizsgálendő a büntetőeljárásán kívül is**, ahogy arra a fentebb már idézett AB-határozatok is rámutattak.

Az, hogy az elsőfokú bíróság az ártatlanság védelmének sérelmét nem állapította meg, és nem is vizsgálta azt, hogy ilyen sérelem megvalósult, azért **befolyásolta érdemben** az elsőfokú ítéletet, mert az idegenrendészeti hatóság **határozatának jogalapja a közbiztonság veszélyének megállapítása volt** az indítványozó vonatkozásában, azonban **ha ez a megállapítás az ártatlanság védelmébe ütközik**, úgy az elsőfokú bíróságnak **a határozat jogszerűtlenségét kellett volna megállapítania**, és a határozatot - jogalap hiányában – **meg kellett volna semmisítenie** (új eljárásra kötelezés nélkül).

Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

2.2 A jogorvoslathoz való jog sérelme

A **9/2017. (IV. 18.) AB-határozat** szerint „a jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni.”

A **11/2019. (III.29.) AB-határozat** szerint: „A hatékony bírói jogvédelem követelménye része a tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak. A jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a

perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. [...] A közigazgatási határozatok törvényessége bírósági ellenőrzésének szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa.”

A fenti AB-határozatokból is levezethető, hogy a **hatékony bírói jogvédelemhez, jogorvoslathoz való jog alkotmányos alapjog**, és a **közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata** esetén a bíróságnak a **perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben kell elbírálnia**.

A jelen panasszal támadott bírósági felülvizsgálat során az **eljáró bíróság** erre vonatkozó kereseti kérelem ellenére **nem vizsgált felül érdemben egy, az ügy alapvető érdemére** (a kiutasításról való rendelkezés jogalapjának fennállására) **vonatkozó körülményt**, nevezetesen a **közbiztonsági veszély fennállását** az indítványozó vonatkozásában.

Ezáltal az ezzel kapcsolatos **jogorvoslati jog biztosításának elmaradása közvetlenül kihatott** az ítélet érdemére.

2.3 A magánélethez való jog sérelme

Az EJEB által a *Slivenko v. Lettország-ügy* óta (48321/99 sz. kérelem) követett joggyakorlat is rögzíti, hogy az EJEE 8. cikke alkalmazásában **egy külföldi magánélethez fűződő joga is védelmet élvezhet a fogadó országban**, ha megfelelő szinten integrálódott az adott országban, és ezen jogot a kiutasítással szemben is védeni szükséges.

Az elsőfokú bíróság **tévesen jutott** arra a következtetésre, hogy a jelen ügyben **nem állapítható meg a magánélethez való jog sérelme**. (Amennyiben megállapította volna, az szükségszerűen a közigazgatási határozat megsemmisítését kellett volna, hogy eredményezze.)

Az elsőfokú bíróság **pusztán arra utalt, hogy a magánélethez való jog nem abszolút jellegű**, a járványügyi helyzetre tekintettel (is) korlátozható, amely megállapítás önmagában nézve helyes, de az elsőfokú bíróság **sem végezte el az ezen jog korlátozásának szükségességi-arányossági alapú vizsgálatát**.

III. Részletes indokolás

III.1 Az ártatlanság véelme vonatkozásában

Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése szerinti ártatlanság véelméhez fűződő jogát sértette az elsőfokú bíróság értékelése, miszerint az indítványozóval szemben folyamatban lévő büntetőeljárás képezheti alapját közbiztonsági veszély megállapításának.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyan az ártatlanság véelme a büntetőeljáráson kívül nem érvényesül abszolút jelleggel, de olyan jogkövetkezmények, joghátrányok vonatkozásában igen, amelyek olyan szoros és közvetlen tartalmi összefüggésben állnak a bűnösség, a büntetőjogi felelősség megállapításával, hogy alkotmányos védelmet indokolnak (lásd a 26/B/1998. AB-határozatot).

Ez a szoros tartalmi összefüggés azonban esetenként vizsgálendő (lásd erről a 3313/2017. (XI. 30.) AB-határozatot).

Az indítványozó álláspontja szerint teljesen egyértelmű, hogy **pusztán a folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel történő közbiztonsági vagy közrendi veszély megállapítása, és az ebből következő joghátrány, az erre alapított kiutasítás szoros összefüggésben van a büntetőjogi felelősség megállapításával.**

Egyértelmű, hogy az idegenrendészeti hatóság a közbiztonsági veszélyre tekintettel **joghátrányt alkalmazott** az indítványozóval szemben **a folyamatban lévő büntetőeljárás miatt (kiutasította)**, arra alapítottn, hogy a folyamatban lévő büntetőeljárásból kifolyólag az **indítványozó közrendi/közbiztonsági veszélyt jelent.**

Más szóval a büntetőeljárás folyamatban léte és a joghátrány elszenvedése között **szoros okozati kapcsolat** áll fenn.

Az indítványozó megítélése szerint **a büntetőeljárás folyamatban léte**re alapított **közrendi/közbiztonsági veszély megállapítása** és az ártatlanság véelmének védendő tartalma között szoros összefüggés állapítható meg.

A közrendi/közbiztonsági veszély megállapítása ugyanis kizárólag arra a feltételezésre alapulhat, hogy az indítványozó **elkövette/elkövethette a terhére rótt bűncselekményt.**

Nem lehető fel ebben a vonatkozásban olyan „többlet-tényállási elem”, amely értékelhető lenne a közbiztonsági veszély megállapítása vonatkozásában **azon túlmenően, hogy a hatóságok szerint megalapozottan feltételezhető, hogy az indítványozó bűncselekményt követett el.**

Minden olyan körülmény, amely ehhez kapcsolódik, és amelyre az idegenrendészeti hatóság, illetve a rendvédelmi szerv is utalt (cselekmény súlyossága, társadalomra való veszélyessége, stb.) **csak ebben a kontextusban értelmezhető, nem pedig olyan többlet-körülményként,** amely akár egyenként, akár összességében **megalapozná az ártatlanság véelme alkotmányos alapelvének tartalmi lényegétől való függetlenséget.**

Más szóval **önmagában a bűncselekmény megalapozott gyanúja kerül értékelésre** olyan körülmény vonatkozásában (közrendi/közbiztonsági veszély), amely aztán **kógens módon (!) eredményezi a joghátrányt, a kiutasítást.**

Tehát ilyen esetben az ügyféllel szemben **pusztán a megalapozott gyanúra figyelemmel alkalmaznak olyan joghátrányt, amely később nem lesz reparálható,** hiszen a Magyarországon való tartózkodás jogát az indítványozó már nem tudja visszaszerezni jogszerű módon, akkor sem, ha a büntetőeljárásban nem állapítják meg jogerősen a büntetőjogi felelősségét.

Mindazonáltal az adott ügyben az is megállapítható, hogy a rendvédelmi szerv, illetve az idegenrendészeti hatóság **valójában nem pusztán a büntetőeljárás folyamatban létét tekintette a közbiztonsági veszély alapjának, hanem egyértelműen úgy értékelték, hogy az indítványozó elkövette azt a terhére rótt bűncselekményt,** amely vonatkozásában bűnösségét jogerősen még nem állapították meg.

(Ezen álláspontjukat a védiratban, illetve a javaslatban a fentebb idézettek szerint egyértelművé teszik.) Ennek fényében tehát tulajdonképpen akár szükségtelen is a folyamatban lévő büntetőeljárás és az ártatlanság véelme kapcsolatának az elemzése, hiszen a **bűnösség illetén való „megelőlegezése” nyilvánvalóan és kétségtelenül az ártatlanság véelmét sérti.**

Megjegyzendő, hogy – bár az Alkotmánybíróságnál szűkebb körben tartja alkalmazhatónak az ártatlanság véelmének követelményét – az Emberi Jogok Európai Bírósága is elismeri azt, hogy egy folyamatban lévő büntetőeljárással párhuzamos eljárásban is felmerülhet annak sérelme. A Böhmer kontra Németország ügyben (37568/97 sz. kérelem, 67. §) az EJEB kimondta: „az ártatlanság véelme [...] kizárja a bűnösség megállapítását az arra hatáskörrel rendelkező bíróság előtt folyó

büntetőeljáráson kívül, függetlenül attól, hogy az ilyen párhuzamos eljárásokban egyébként milyen garanciák érvényesülnek és függetlenül a perhatékonyág általános megfontolásaitól is”.

Az EJEb ugyancsak megállapította az ártatlanság védelmének sérelmét, amikor egy – bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt indított kiadatási eljárásban – a kiadatásról szóló döntés, mindenféle fenntartás vagy megszorítás nélkül tényként rögzítette a bűncselekmény elkövetését annak említése nélkül, hogy a panaszosok tagadták a cselekmény elkövetését. Az EJEb úgy ítélte meg, hogy ez a kérelmezők bűnösségének kimondását jelentette, ami egyfelől arra indíthatta a közvéleményt, hogy bűnösnek tekintse őket, másrészt megelőlegezte a tényeknek az arra hatáskörrel rendelkező bíróság általi értékelését (Ismoilov és mások kontra Oroszország, 2947/06, 168. §).

III.2 A jogorvoslathoz való jog vonatkozásában

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A **közigazgatási döntéssel szembeni jogorvoslat** a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) alapján ún. **közigazgatási jogvita** formájában vehető igénybe a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közigazgatási bíróságon.

A **Kp. 2. § (4) bekezdése** alapján ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a közigazgatási jogvitát a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között bírálja el. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakzerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

Ez közelebbről és leegyszerűsítve azt jelenti, hogy ha egy felperes a **kereseti kérelmében megjelöl a támadott közigazgatási cselekménnyel** (jellemzően közigazgatási döntéssel) kapcsolatban **egy jogszabálysértést**, akkor ezen jogszabálysértésre hivatkozással kapcsolatban a **közigazgatási bíróságnak állást kell foglalnia, ellenkező esetben az érintett jogorvoslati joga kiüresedik**, formálissá válik.

Különösen fontos az egyes jogszabálysértésekre vonatkozó kereseti kérelmek teljeskörű kimerítése olyan esetekben, ahol a **közigazgatási eljárás egyfokú volt, és a bíróság határozatával szemben nincsen helye további jogorvoslatnak**. A jelen panasszal érintett ügytípusnál, a kiutasítás tárgyában hozott közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata esetében **éppen ez a helyzet**.

Más szóval kiutasítási ügyekben a törvényszék mint elsőfokú bíróság az első és egyetlen jogorvoslati fórum.

Nem tekinthető érdeminek a jogorvoslat, ha a közigazgatási döntésben a felperes által észlelt jogszabálysértésre vonatkozó kereseti kérelmekre a közigazgatási bíróság egyáltalán nem reagál.

A 11/2019. (III.29.) AB-határozat ugyan némileg más szemszögből közelíti meg azt, hogy a bírói jogorvoslat formális, kiüresített volta a jogorvoslathoz való jogot sérti, hiszen abban az ügyben jogszabály zárta ki, korlátozta azt, hogy a közigazgatási bíróság érdemi felülvizsgálatot végezhesen.

Abban a tekintetben viszont relevánsak a fenti AB-határozat megállapításai, hogy elvi élel leszögezi, miszerint a közigazgatási bíróságnak érdemi felülvizsgálatot kell tudnia végezni, ennek hiányában a jogorvoslati jog csak formálisan létezik.

Azonban az indítványozó álláspontja szerint a közigazgatási bíróságnak nem csak (jogszabályi) lehetőséget kell biztosítani az érdemi felülvizsgálatra, hanem a kereseti kérelem keretei között kötelessége is az érdemi felülvizsgálatot elvégeznie, mert ennek elmaradása esetén, különösen ha a bíróság érdemi határozata ellen már további jogorvoslat nem áll rendelkezésre, a felperes jogorvoslathoz való joga nem érvényesül.

A jelen ügyben éppen ez történt: a rendvédelmi szerv megállapította azt, hogy az indítványozó közbiztonsági veszélyt jelent, ezt az idegenrendészeti hatóság a kiutasító határozatában megismételte, azzal, hogy őt a rendvédelmi szerv javaslata e tekintetben is köti, az indítványozó a keresetében vitatta a közbiztonsági veszély fennállásának megalapozottságát, de ennek ellenére az elsőfokú bíróság ezt a kereseti kérelmet nem vizsgálta érdemben, nem vizsgálta felül érdemben sem a rendvédelmi szerv javaslatát, sem pedig az idegenrendészeti hatóság döntését ebben a vonatkozásban.

Ezáltal azonban az elsőfokú bíróság nem biztosított semmilyen érdemi jogorvoslatot az indítványozóra vonatkozó közbiztonsági veszély megállapításával szemben.

Az indítványozó ehelyütt már nem kíván újfent rámutatni az elsőfokú bíróság téves jogszabály-értelmezésére, amely szerint a rendvédelmi szerv javaslata a közbiztonsági veszély megállapítása, és így a kiutasítás elrendelése vonatkozásában is köti az idegenrendészeti hatóságot, noha ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a rendvédelmi szerv nem szakkérdésben dönt, hanem a kiutasításról való döntés

érdemében, és ezzel az idegenrendészeti hatóságnak a kiutasítás elrendelésére vonatkozó törvényi hatáskörét gyakorlatilag elvonja.

Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis a **jogorvoslati jog biztosítása szempontjából teljesen irreleváns**, hogy az elsőfokú bíróság **a rendvédelmi szerv javaslatát kell, hogy érdemben felülvizsgálja** (mert az idegenrendészeti hatóságnak a javaslat kötőereje folytán nem volt lehetősége már eltérni attól), **vagy az idegenrendészeti hatóság döntését**, a releváns az, hogy történjen meg a közbiztonsági veszély fennállásának az érdemi felülvizsgálata.

(Csak megjegyzi az indítványozó, hogy mivel az elsőfokú bíróság egyetértett azzal az idegenrendészeti hatósági állásponttal, miszerint őt a rendvédelmi szerv javaslata köti, éppen azért, hogy az elsőfokú bíróság „közvetlenül” felülbírálhassa ezt a javaslatot, illetve biztosítsa a kontradiktórius eljárás lehetőségét a rendvédelmi szerv számára is, a Kp. 25. § (2) bekezdése alkalmazásával perbe kellett volna állítania a rendvédelmi szervet, amelyet az indítványozó kifejezett hivatkozása ellenére is elmulasztott.)

Ugyanezt a kérdést a **tisztességes eljáráshoz való jog** (Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdés) szempontjából megközelítve:

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Az EJEB állandó gyakorlata szerint abban az esetben, ha a büntetőjogi jellegű szankcióról, vagy valamely jogról, illetve kötelezettségről közigazgatási szerv dönt, csak akkor érvényesül ez a követelmény, ha a közigazgatási szerv eljárása és döntése teljeskörű bírósági felülvizsgálat tárgya lehet, mégpedig egy olyan bíróság előtt, amely megfelel a 6. Cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeknek (Ramos Nunes de Carvalho e Sá kontra Portugália [GC], 132. §). Ez a feltétel akkor teljesül, ha a bíróság az ügy szempontjából lényeges valamennyi tény- és jogkérdést megvizsgálhat (Terra Woningen B.V. kontra Hollandia, 52. §; Sigma Radio Television Ltd kontra Ciprus, 151-157. §§). Ezt azt jelenti, hogy a bíróságnak hatáskörrel kell rendelkeznie arra, hogy a felek által felhozott valamennyi jogkérdés tekintetében előadott érvet pontról-pontra és érdemben megvizsgáljon anélkül, hogy bármelyiknek a vizsgálatát megtagadná, és amennyiben nem találja valamely jogi érvet megalapozottnak, erre nézve egyértelmű indokolást kell adnia. A tények tekintetében az a követelmény, hogy a bíróságnak valamennyi, az ügy szempontjából központi jelentőséggel bíró tény vizsgálatára hatáskörrel kell rendelkeznie (Bryan kontra Egyesült Királyság, 44-45. §). A bíróság nem tekinthető úgy, mint amely

teljeskörű felülvizsgálatra jogosult, amennyiben nem vizsgálhatja meg, hogy valamely szankció arányos volt-e az annak alapjául szolgáló magatartással (Diennet kontra Franciaország, 34. §).

Az Alkotmánybíróság is idézte – 30/2014. (IX. 30.) AB határozatának 38. pontjában – az EJEB A. Menarini Diagnostics kontra Olaszország ítéletének 59. pontját, amelyben a Bíróság „kifejtette, hogy az EJEE 6. cikkének tiszteletben tartása nem zárja ki, hogy egy közigazgatási jellegű eljárásban valamely „büntetést” elsőként egy közigazgatási hatóság szabjon ki. Feltételezi azonban, hogy valamely közigazgatási hatóság határozata, amely maga nem teljesíti az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeket, korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkező bírói szerv utólagos felülvizsgálata alá vethető legyen. Az ilyen szerv jellemzői között szerepel az arra vonatkozó jogkör, hogy bármely ténybeli vagy jogkérdésben megváltoztathatja az alsóbb szerv által hozott határozatot. A bírói szervnek hatáskörrel kell rendelkeznie különösen arra, hogy az előtte folyó jogvita szempontjából releváns összes ténybeli és jogkérdést megvizsgálja. (33-35. pont).”

III.3 A magánélethez való jog vonatkozásában

A magánélethez való jog nem abszolút jog az Alaptörvény, illetve az EJEE alkalmazásában, azonban korlátozása az EJEE 8. cikk 2. pontjában foglaltak szerint lehetséges; ennek alapján a **korlátozásnak szükségesnek** kell lennie (**léteznie kell** a jelen esetben a **közbiztonsági oknak**), valamint **arányosnak** is.

A szükségesség vonatkozásában hivatkozunk a jogorvoslathoz való jog sérelme körében már részben hivatkozott jogsérelemre, mely szerint sem a rendvédelmi szerv, sem az idegenrendészeti hatóság, sem az elsőfokú bíróság **nem indokolta érdemben a közbiztonsági veszély fennállását**.

Utalunk e körben arra is, hogy a *C.G. és mások v. Bulgária-ügyben* (1365/07 sz. kérelem) pedig az EJEB kifejtette, hogy abban az esetben, amikor a **hatóságok egy külföldi általi bűncselekmény-elkövetésre hivatkoznak**, akkor **ennek a bizonyítékokkal való alátámasztottsága részletes kell, hogy legyen**, és a felülvizsgáló bíróságnak vizsgálnia kell az alátámasztottság megfelelőségét.

A jelen ügyben **semmilyen bizonyíték nem támasztja alá** a megalapozott gyanú tárgyát képező cselekmények elkövetését; **ezt a körülményt az elsőfokú bíróságnak értékelnie lett volna szükséges** az EJEB fenti ítélete fényében.

Továbbá az EJEB a **kiforrott joggyakorlatában** (lásd például az *Üner v. Hollandia-ügyet*, 46410/99 sz. kérelem) meghatározta, hogy **milyen körülményeket, arányossági szempontokat kell figyelembe venni elítélt (!) külföldiek kiutasítása esetén**. Ilyen kritérium többek között az **elkövetett**

cselekmények jellege és súlyossága, a fogadó országban való tartózkodás hossza, a bűncselekmények elkövetése és a kiszabott büntetés között eltelt idő hossza, a fogadó országgal való szociális, kulturális és családi kötelékek erőssége.

Sem az idegenrendészeti hatóság, sem az elsőfokú bíróság egyáltalán nem végzett ilyen szempontok szerinti vizsgálatot.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az indítványozó **magánélethez fűződő jogának korlátozása (az indítványozó kiutasítása) sem a szükségességnek, sem pedig az arányosságnak nem felelt meg.**

Hivatkozunk többek között a **61/2011. (VII. 13.) AB határozatra**, amely szerint „**egyes alapjogok** esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból” ez kényszerűen nem következne.”

3. Nyilatkozat személyes adatok kezeléséről

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése szerint az alkotmányjogi panasz eljárásokban az indítványozónak nyilatkoznia kell adatai kezelését illetően. Az Abtv. 57. § (1a) bekezdése és 68. §-a alapján az alkotmányjogi panaszt az indítványozó hozzájárulása esetén az Alkotmánybíróság nyilvánosságra hozza. Az indítványozó a személyes adatait kivéve kifejezetten hozzájárul indítványa teljes egészében történő nyilvánosságra hozatalához. Indítványozó az indítvány mellékleteként benyújtott iratok nyilvánosságra hozatalának mellőzését kéri az Alkotmánybíróságtól.”

Budapest, 2020. május 28.

Tisztelettel:

indítványozó

képviseli: